

Kynjafræði og hagnýt jafnréttisfræði

Mikilvægt, hagnýtt og spennandi nám

Kynjafræði snýst um margbreytileika mannlífsins. Nánast allt í veröldinni hefur kynjafræðilegar hliðar og fátt er fræðigreinin óviðkomandi. Kyn er grundvallarstærð í tilverunni rétt eins og kynhneigð, þjóðernisuppruni, aldur, stétt, fötlun og fleiri félagslegir áhrifaþættir. Allt þetta er viðfangsefni kynjafræðinnar. Að skoða veröldina frá sjónarmiði kyns og margbreytileika er eins og að horfa á heiminn í lit eftir að hafa séð hann í sauðalitunum. Kynjafræðin er mjög þverfræðileg og í hæsta máta hagnýt grein. Eitt hlutverk hennar er að renna stoðum undir jafnréttisstarf í landinu og mæta þeim kröfum sem hið opinbera regluverk setur okkar. Til þess að jafnréttislög verði ekki dauður lagabókstafur þarf ekki einungis að hleypa lífi í umræðuna heldur einnig að ræða málin af þekkingu. Það gildir um þessa þekkingu eins og aðra að hún er sjaldnast meðfædd og því þarf markvissa jafnréttisfræðslu. Slík fræðsla er

- Meistaránám í kynjafræði (120e)
- Meistaránám í kynjafræði: Kyn og margbreytileiki (120e)
- Diplómanám í hagnýtri jafnréttisfræði (30e)
- Kennsluskrá með nánari upplýsingum:
www.stjornmal.hi.is

lögboðin á öllum skólastigum, hún er nauðsynleg fyrir fjölmargar stéttir í samfélaginu, auk þess að vera gagnleg og skemmtileg fyrir alla sem vilja vinna að réttlæti, jafnrétti og lýðræðislegri þátttöku allra.

Í kynjafræðináminu öðlast fólk þekkingu og færni til að greina tungumálið, söguna og samfélagið út frá kynsjónarmiði. Í náminu er lögð áhersla á umræður í tímum og því fá nemendur þjálfun í að beita þeirri þekkingu sem þeir öðlast í gegnum námsefnið. Námið er stórskemmtilegt, það er óhætt að segja að fólk leiðist ekki í tímum og vegna áherslunnar á umræðu er algengt að fólk tengist samnemendum sínum vel. Lögð er áhersla á að samtvinna kynsjónarmið margbreytileika á borð við stétt, fötlun, uppruna, kynhneigð og öðrum mismunabreytum og þannig fá nemendur breiðan skilning á samfélaginu. Kynjafræðinámið er hagnýtt nám sem nýtist vel með öðrum greinum þar sem kynjafræðilegt sjónarhorn veitir aukna dýpt og breiðari nálgun á viðfangsefnið.

Gunnhildur Sigurhansdóttir,
MA í kynjafræði 2014

Nám með starfi, fjarnám og skiptinám

Námið er skipulagt þannig að það sé hægt að stunda með starfi og í mörgum námskeiðum kynjafræðinnar er boðið upp á fjarnám. Háskóli Íslands er með samstarfssamninga við mikinn fjölda erlendra háskóla, þar sem nemendur sem innritaðir eru í HÍ geta tekið hluta af námi sínu. Mjög algengt er að nemendur í kynjafræði fari utan í skiptinám og hafa þeir helst farið til Bretlands, Hollands og Norðurlanda. Nemendur geta sótt um styrki í NORDPLUS og ERASMUS. Háskóli Íslands er með ERASMUS samstarfssamninga við rúmlega 290 evrópska háskóla og þar að auki í NORDPLUS samstarfi við flesta háskóla á Norðurlöndum. Allar nánari upplýsingar er hægt að nálgast hjá Skrifstofu alþjóðasamskipta HÍ: http://www.hi.is/adalvefur/skrifstofa_althjodasamskipta

Fjölbreyttir atvinnumöguleikar

Námið veitir óteljandi möguleika og fólk með jafnréttis- og kynjafræðimenntun hefur starfað við kennslu og fræðslustörf, fjölmiðla- og upplýsingastörf, verkefna- og starfsmannastjórnun, hjá hagsmunasamtökum og frjálsum félagasamtökum og sem jafnréttisráðgjafar.

Afskipti mín af málefnum hinsegin fólks urðu til þess að ég hóf framhaldsnám í kynjafræði. Ég var þá að vinna að rannsóknum á því sviði, en fannst mig skorta fræðilega þekkingu og saknaði samræðna við annað fræðafólk til að ná þeim árangri sem ég sóttist eftir. Svörin fékk ég í kynjafræðinni því að þar ríkir bæði fjörug og málefnaleg umræða um misrétti og margvíslegan ójöfnuð, sýnilega og falda fordóma sem mæta mannkyni hvern dag. Eftir á að hyggja verð ég að játa að besta gjöfin kom mér nokkuð á óvart: Þegar upp var staðið fann ég að ég var betur í stakk búinn en nokkru sinni fyrr til að andmæla þeirri niðurlægjandi heimssýn sem ríkjandi valdakerfi réttir að okkur hvern dag og snýst um kynjaðan veruleika.

Þorvaldur Kristinsson,
MA í kynjafræði 2013

Hvernig er námið uppbyggt?

Prjár námsleiðir eru í boði í kynjafræði á framhaldsstigi

Meistaránám í kynjafræði

Námið er 120 einingar og lýkur með 40-60 eininga meistararitgerð. Námið veitir fræðilega, hagnýta og aðferðafræðilega þekkingu til að takast á við kynjafræðileg viðfangsefni og undirbýr nemendur undir rannsóknir í greininni. Nemendur skulu hafa lokið BA-prófi frá Háskóla Íslands eða sambærilegu námi með fyrstu ein-kunn. Skyldunámskeið eru 40 einingar: KYN101F Almenn kynjafræði (10e), KYN210F Kenningar í kynjafræði (10e), KYN202F Frá bróðurparti til systkinalags: Hagnýting jafnréttisfræða (10e) og aðferðafræðinámskeið (10e) í samráði við umsjónarkennara. Þau sem hafa kynjafræði sem aukagrein í BA-námi taka valnámskeið í staðinn fyrir Almenna kynjafræði og Kenningar í kynjafræði. Valnámskeið eru 40 einingar og MA-ritgerð 40-60 einingar.

Meistaránám í kynjafræði: Kyn og margbreytileiki

Námið er 120 einingar og lýkur með 40 eininga meistararitgerð. Námið veitir fræðilega og hagnýta þekkingu á margbreytileika nútímasamfélaga. Fjallað er um menningarmun og helstu þætti félagslegrar mismununar svo sem kyn, kynhneigð, þjóðernisuppruna, fötlun, aldur og stétt, með sérstakri áherslu á samtvinnun þessara þátta í daglegu lífi. Skyldunámskeið eru 40 einingar:

KYN101F Almenn kynjafræði • (10e) • Haust

Kennari: Gyða Margrét Pétursdóttir, lektor

Í námskeiðinu er fjallað um helstu viðfangsefni kynjafræða í ljósi gagnrýnnar fjölmenningshyggju og margbreytileika nútímasamfélaga. Þverfræðilegu sjónarhorni er beitt til að gefa yfirlit yfir stöðu og aðstæður kvenna og karla. Fjallað er um upphaf og þróun kvennabarattu og kynjafræða. Kynnt verða helstu hugtök kynjafræða svo sem kyn, kyngervi, eðlishyggja og mótnarhyggja. Skoðað er hvernig kyn er ávallt samtvinnuð öðrum samfélagslegum áhrifabreytum svo sem etniskum uppruna, kynhneigð, trúarskoðunum, fötlun, aldri, stétt og fleira. Sérstök áhersla er á Ísland samtímans og kynningu á íslenskum kynja- og margbreytileikarannsóknum.

KYN202F Hagnýting jafnréttisfræða: Frá bróðurparti til systkinalags • (10e) • Vor

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir, prófessor

Námskeiðið er hagnýtur undirbúningur fyrir störf í stjórnun, opinberri stjórnsýslu, fræðslu, kennslu, fjölmiðlun og önnur sérhæfð störf. Markmið námskeiðsins er að kynna grundvallaratriði jafnréttisfræða. Fjallað er um sögu og merkingu jafnréttishugtaksins, með sérstakri áherslu á samþættingu kynja- og jafnréttissjónarmiða (e. gender mainstreaming). Fjallað er um birtingarform kyns og mikilvægi kynjavitundar í samfélagslegri umræðu og stefnumótun. Þá eru kynntar hugmyndir um margbreytileika, fjölmenningu og jafnrétti minnihlutahópa. Í nútímasamfélögum eru gerðar síauknar kröfur um þekkingu á jafnréttismálum. Ísland er aðili að alþjóðasamþykktum um jafnrétti og í jafnréttislögum er kveðið á um kynjasamþættingu í stefnumótun og ákvörðunum á öllum sviðum samfélagsins. Slík samþætting krefst þekkingar á jafnréttismálum og gera jafnréttislög ráð fyrir jafnréttisfræðslu á öllum skólastigum.

KYN211F Kenningar í kynjafræði • (10e) • Vor

Kennari: Þorgerður Einarsdóttir, prófessor

Í námskeiðinu er fjallað um kenningalegan grundvöll kynjafræða og gagnrýnið og þverfræðilegt inntak þeirra. Fjallað er um birtingarform og merkingu kyngervis (e. gender) í tungumáli, samfélagi, vísindum og menningu.

KYN101F Almenn kynjafræði (10e), KYN211F Kenningar í kynjafræði (10e), KYN202F Frá bróðurparti til systkinalags: Hagnýting jafnréttisfræða (10e) og aðferðafræðinámskeið (10e) í samráði við umsjónarkennara. Valnámskeið eru 40 einingar úr eftirfarandi námskeiðaframboði: FÉL096F Hnattvæðing, atvinnulíf og margbreytileiki (10e), FÉL068F Lýðfræði: Rannsóknir á mannfjöldabreytingum (10e), ÞJÓ502M Alþýðumenning og fagurfræði hversdagslífsins (15e), MAN107F Fjölmennung (10e), FFR102M Fötlun í menningu samtímans (10e), UPP109F Upplýsingafræði og miðlun í samfélagi margbreytileikans (8e), SAF604M Kynslífi í safnheimum (10e). Þau sem hafa tekið kynjafræði sem aukagrein í grunnnámi eða sambærilegt nám taka önnur námskeið í staðinn fyrir Almenna kynjafræði og Kenningar í kynjafræði.

Diplómanám í hagnýtri jafnréttisfræði

Námið er 30 einingar og veitir hagnýta þekkingu og undirbúning fyrir störf að jafnréttismálum. Í framhaldi af diplómanáminu geta nemendur sótt um í meistaránámi í kynjafræði. Í náminu er tvö skyldunámskeið (20e): KYN101F Almenn kynjafræði (10e) og KYN202F Frá bróðurparti til systkinalags: Hagnýting jafnréttisfræða (10e). Nemendur velja svo 10 einingar eftir áhugasviði úr stórum hópi valnámskeiða. Diplómanám fæst að fullu metið hjá þeim nemendum sem samþykktir eru inn í meistaránám í kynjafræði.

Sjá nánar í kennsluskra: kennsluskra.hi.is.

Helstu kenningaleg sjónarmið fræðanna eru kynnt og tengsl þeirra við aðferðafræði. Ræddar eru þekkingarfræðilegar og vísindaheimspekilegar forsendur gagnrýnins fræðastarfs og nemendur þjálfaðir í að beita fræðilegum hugtökum og aðferðum.

KYN441L MA-ritgerð í kynjafræði • (40–60e) • Haust, vor og sumar

Lokaverkefni í MA-námi er sjálfstætt rannsóknarverkefni sem nemandi vinnur undir leiðsögn umsjónarkennara. Í verkefninu er tekist á við fræðilega krefjandi viðfangsefni og kenningum beitt á frumlegan hátt.

KYN006F Starfsnám í jafnréttisfræði • (6e) • Vor

Nemendur geta fengið 5 vikna starfsþjálfun á vettvangi hagnýts jafnréttisstarfs. Nemendur vinna almenn störf og sérstök verkefni sem tengjast náminu. Kennarar í kynjafræði annast umsýslu með starfsþjálfuninni í samráði við skrifstofu Stjórn málafræðideilda.

Upplýsingar:

Umsóknarrestur um meistaránámið er til 15. apríl eða 15. október en diplómanámið til 5. júní eða 30. nóvember.

Rafræn umsóknareyðublöð má nálgast á heimasíðu Háskóla Íslands, www.hi.is.

Kostnaður: Árlegt innritunargjald Háskóla Íslands.

Nánari upplýsingar um námið veita:

Elva Ellertsdóttir, deildarstjóri s. 525 4573, netfang: elva@hi.is

Anna Margrét Eggertsdóttir, verkefnisstjóri s. 525 5445, netfang: ame@hi.is

Margrét S. Björnsdóttir, aðjúnt s. 525 4254, netfang: msb@hi.is